

Els escenaris de la cultura

«**Q**uan em van nomenar directora de l'IVAECM —afirma— vaig començar a preparar el que exigeix la mateixa llei, que és, en primer lloc, elaborar un pressupost i presentar, davant el Consell Rector de l'Institut, una programació de les tres àrees de música, teatre i cinematografia. Tanmateix, vaig anar seguint les obres de l'edifici del Rialto, que encara no estaven acabades». Rep com a herència una situació que aleshores havia d'adequar al seu particular projecte. «En fer-me càrrec de la gerència de l'IVAECM quasi tot estava ja enllestit i els responsables de cada àrea ja havien estat nomenats, la qual cosa suposa que has d'adaptar-te a una dinàmica distinta a la que a tu t'haguera agradat imprimir-hi. Però jo, lògicament, ja n'estava assabentada». Aquesta dinàmica, però, hauria de ser concebuda des d'una doble activitat, la d'administradora i la de gerent, «des de l'IVAECM resulta més fàcil dur endavant certes activitats pel simple fet de ser un organisme autònom, perquè l'agilitat que et pot donar la contractació, l'eficàcia a la qual s'ha de tendir i que es pot aconseguir, és més gran que des d'una Direcció General que presenta una estructura administrativa més clàssica».

Reserva d'energia acumulada

Carme Alborch, a més, doncs, un projecte en unes condicions d'execució prou avançades. Això és la causa per la qual el Consell Rector de l'IVAECM aprova uns pressupostos que ja estaven elaborats, tot i que la directora gerent intenta d'introduir-hi algunes modificacions. Després vindrà el retard del pressupost en les Corts Valencianes, cosa que afecta l'Institut perquè hi havia una programació en marxa, una data d'inau-

guració i una sèrie de compromisos que requerien una certa liquiditat econòmica. I, d'afegit, la polèmica estrena de *La Marquesa Rosalinda*, peça de Valle Inclán que obria la programació del Centre Dramàtic. Hi ha protestes perquè l'obra inaugural és representada en castellà. Més tard —i fins i tot abans— es llancen les més dures crítiques contra el responsable d'aquesta producció, Antonio Díaz Zamora, al qual acusen no solament del fracàs de l'estrena, sinó alhora de realitzar una fluixa gestió.

R. Pallarés

A Carme Alborch li pertoca ballar amb els Instituts Culturals

Per a Carme Alborch, «no és just que la crítica i la premsa local pengin el mort al director del Centre Dramàtic perquè desitge internacionalitzar la seua àrea i perquè *La Marquesa Rosalinda* es representa en castellà». La programació del Centre Dramàtic parteix, segons els seus directius, d'una idea: que corresponga a una realitat bilingüe, només que fins ara, i en ordre de qualitat, el castellà ha estat més afavorit. «Mira —diu Carme Alborch—, la producció teatral és complicada a la ciutat de València. Gosaria dir que no hi ha massa experiència pel que fa a produccions i que hi ha hagut alguns intents frustrants i frustrats. Així mateix, la societat valenciana és difícil de comprendre. Té moltes qualitats, però mostra una tendència envers la crítica que no s'observa sempre des del seu angle artístic, sinó del personal».

La directora gerent considera que València, sobretot, «és una reserva d'energia acumulada, però que, de vegades, no es canalitza cap al que és positiu, i mostra actituds frívoles». Expressa tota convençuda que «tothom hauria d'estar content per l'obertura del Rialto, perquè s'ha creat una infraestructura important que beneficia els ciutadans, alguns dels quals farien millor a col·laborar-hi

que a fer crítiques fàcils». Això no obstant, n'hi ha que no estan contents, malgrat la bona voluntat manifestada en dir que «el meu objectiu és que el Rialto es convertisca en un centre cultural en un sentit ampli, és a dir, que arreplegue una oferta cultural en art dramàtic, cinematografia i música i en qualsevol mena d'activitats paral·leles per tal que aquesta casa funcione del tot, encara que abans hem de rendibilitzar al màxim les inversions que hem efectuat i que pensem efectuar».

lona, al María Guerrero de Madrid, i a diferents sales de Múrcia, Sevilla, Saragossa i Alacant, així com al Festival de Tardor de Lisboa.

Filmoteca i música, dues àrees en desenvolupament

En relació a les altres dues àrees de l'IVAECM, no han tingut tant de ressò als mitjans informatius, llevat l'afer Studio, SA, que ha tingut com a protagonistes Vicent Vergara i Ricardo

tució d'una Orquestra Jove de la Comunitat Valenciana. Ara mateix, segons ha comunicat a EL TEMPS Carme Alborch, hi ha converses amb el Liceu de Barcelona per a realitzar una producció d'òpera a curt termini. L'òpera ha estat precisament la concreció de la idea que es té, des de la direcció del Rialto, de la cooperació interinstitucional, d'acord amb el programa ofert per l'IVAECM per aquest any, el qual permet al públic valencià iniciar-se en aquesta modalitat musical.

El producte perfecte

Per a Carme Alborch, «hem d'anar a la recerca d'un producte perfecte que pugua competir internacionalment, i això hem de comptabilitzar-ho donant oportunitats a la gent d'ací, la qual ha de sentir el Rialto com el seu escenari». Aquest objectiu es pot aconseguir, segons pensa, «des de la col·laboració de tots els sectors implicats en les arts escèniques, la cinematografia i la música». A fi de portar-ho endavant, se li ha respectat la seua «independència» tot i que és conscient que està servint a un projecte socialista. Carme n'ha vist de més grosses. Ja havia representat brillantment la seua particular *fabula togata* a la Universitat de València, quan va ser elegida degana de la Facultat de Dret. Es féu respectar en un centre on el tarannà liberal no ha estat ben vist durant molts anys i on la dona no s'havia caracteritzat pel seu esperit de lluita, sinó pel de submissió. I vol fer-se respectar en una administració on la cota femenina està encara lluny d'aconseguir el 25% de participació en els llocs de màxima responsabilitat.

Però ella se sent contenta pel treball que està portant a terme i també pel compromís que acaba d'adquirir en ostentar la Direcció General d'Instituts Autònoms. No trobarà a faltar dificultats en la seua gestió, perquè només la seua presència provoca ja rezel entre aquells que voldrien exercir un major control de la cultura institucional. No obstant això, està disposada a continuar avant el seu projecte d'IVAECM i a seguir la línia que Tomàs Llorens ha deixat marcada per enllestir el projecte més ambiciós de la Generalitat: l'Institut Valencià d'Art Modern. I això suposa un esforç i una habilitat per gestionar els vora 1.170 milions de pessetes pressupostades per a tots dos organismes autònoms. Aquesta nova Cleo de Mérode ha demostrat de sobra, i a més amb rigor i entusiasme, que pot anar més enllà de les oportunitats que se li brinden. □

Carme Alborch, amb Munoz Suay i Berlanga.

Suport a la iniciativa privada

Reprement la qüestió del teatre, no és la primera vegada que algú, des de les més altes instàncies, es queixa de les deficiències que el teatre pateix al País Valencià, on encara no està normalitzada l'assistència d'un públic que més aviat prefereix les obres comercials. Per això, la direcció de l'IVAECM vol incitar la gent perquè vaja a les poques sales de representació que hi ha, i a tal fi «és indispensable la cooperació interinstitucional, igual que, al meu parer, és important de donar suport a la iniciativa privada, en determinats moments, ja que les institucions públiques no poden ni han d'absorbir tota l'oferta cultural». Dins d'aquesta política, el Centre Dramàtic està procedint a la rehabilitació de distints teatres al País Valencià, com s'ha dut a terme amb el Raval de Castelló, i disposa alhora d'un circuit d'extensió teatral que està responant a les expectatives creades, segons els seus responsables. També s'han programat cursos de formació, no solament per a actors i directors, sinó per a tècnics, i s'ha establert la concessió de beques d'estudi per a alumnes d'art dramàtic i actors. A més d'això, es preveu de dur *La Marquesa Rosalinda* al Teatre Romea de Barce-

Munoz Suay. En aquest assumpte, «nosaltres hem mantingut la subvenció que es donava a la societat Studio —declara Carme Alborch—, fins un mes després d'inaugurar-se la Filmoteca de la Generalitat. Per una altra banda, hem deixat de subvencionar el Xerea perquè creiem que no podem tenir dues sales destinades a una mateixa finalitat». La directora general afirma que «una Filmoteca no és un espai on es fan cicles de pel·lícules, sinó que, a més, es programa per publicar, recuperar i investigar. Això no obstant, he de dir que no s'han trencat definitivament les relacions amb Studio, SA. A hores d'ara, el València Cinema, que regenta aquesta societat, continua sent una sala concertada i la mateixa societat es fa càrrec enguany del circuit d'extensió cinematogràfica de la Generalitat. Així, doncs, no acabe de comprendre l'actitud d'algunes persones que s'han tirat les mans al cap. Crec que això és fer-ne un gra massa».

El programa musical de l'IVAECM està destinat a la formació del Cor de València, grup de veus que s'ha constituït recentment, la creació de l'Orquestra Simfònica de la Generalitat Valenciana, sobre la base de l'Orquestra Municipal de València, i la consti-